

CEZZAR AHMED PAŞA

Napolyon'u Durduran Kale

Joylino

CEZZAR AHMED PAŞA

Napolyon'u Durduran Kale

Akka'nın dar sokaklarından geçen haberci, elindeki mektubu sıkıca tutuyordu. Denizden gelen rüzgâr giysisini savuruyor, kalenin üzerinde martılar uçuyordu. Mektubun göndericisi, adı birçok ülkede duyulan bir komutandı: Napolyon Bonapart.

Cezzar Ahmed Paşa mektubu aldı. Napolyon, Akka'ya doğru geleceğini bildiriyordu. Daha önce kazandığı başarıları hatırlatıyor, Paşa'yı kendisiyle anlaőmaya çağırıyordu. Satırların arasında açık bir tehdit de vardı. Fakat bu mektubun ulaőtıęı şehirde, kolayca korkup geri çekilecek bir komutan bulunmuyordu. Ahmed Paşa kâğıttan başını kaldırdı.  n nde korunması gereken bir kale ve o kalenin içinde yaőayan insanlar vardı.

Ahmed Paşa'nın hayatı Bosna'da başlamıştı. Gençliğinde farklı yerlere gitmiş, Mısır'da görevler üstlenmişti. Zor mücadelelerden geçerek tecrübe kazanmış, sonunda Osmanlı Devleti'nin güçlü valilerinden biri olmuştu. Akka'yı kendisine merkez yapmış, yıllarca burada yaşamıştı.

Artık yaşlıydı. Sakalına aklar düşmüştü; fakat bir kalenin nasıl savunulacağını iyi biliyordu. İnsanlar onu sert ve otoriter bir yönetici olarak tanırdı. Verdiği görevlerin yerine getirilmesini bekler, hazırlıktaki eksikleri gözden kaçırmamaya çalışırdı. şimdi karşısına genç, başarılı ve kendisine çok güvenen bir general çıkıyordu. Ahmed Paşa'nın yıllar boyunca biriktirdiği tecrübe, Akka surlarında sinanacaktı.

Cezzar Ahmed Paşa'nın önüne getirilen mektup,
Napolyon'un imzasını taşıyordu:

Cezzar Paşa'ya,

Mısır'a girdiğimden beri size karşı savaşmak
istemediğimi birkaç kez bildirdim. Ancak tekliflerime
cevap vermediniz ve bana karşı asker gönderdiniz.

Gazze, Ramle ve Yafa artık benim elimde. Birkaç gün
içinde Akka üzerine yürüyeceğim.

Tanımadığım yaşlı bir adamın ömründen birkaç yılı
almak için ne sebebim var? Ele geçirdiğim ülkelerin
yanında birkaç karış daha toprağın ne önemi olabilir?

Yeniden dostum olun. Size verebileceğim zarar kadar
iyilik de yapabilirim. Cevabınızı, sizi temsil etmeye
yetkili bir adamla gönderin. Beyaz bayrakla gelirse güven
içinde karşılanacaktır.

Akka'ya hareket etmeden önce cevabınızı bekliyorum.

Bonapart — Yafa, 9 Mart 1799

Paşa, mektubu okuduktan sonra masanın üzerine
bıraktı. Napolyon hem dostluk teklif ediyor hem de
ordusuyla geleceğini bildiriyordu. Ahmed Paşa'nın kararı
ise değişmemişti: Akka'yı savunacaktı.

Ahmed Paşa, komutanlarının önünde kararını açıkça söyledi: “Napolyon’a cevabımız şudur: Akka’yı teslim etmeyeceğiz. Bu kaleyi savunmak bizim görevimizdir. Başka şehirleri almış olması, buranın kapılarını açacağımız anlamına gelmez. Ordusuyla gelirse bizi görevimizin başında bulacak.”

Ardından surlardaki hazırlıkları sordu. Hangi bölüm onarılacak, toplar nereye yerleştirilecek, askerler nerede nöbet tutacaktı? Komutanlar birer birer cevap verdi. Az sonra kalede çekiç sesleri yükseldi, malzemeler taşındı, nöbet yerleri kontrol edildi. Paşa’nın kararı, herkesin yaptığı işte görünüyordu: Akka savunmaya hazırlanıyordu.

Mart ayında Fransız ordusu Akka önlerine geldi. Çadırlar kuruldu, toplar yerleştirildi. Napolyon şehrin kısa zamanda alınacağını umuyordu. Fakat ilk saldırılar, karşısındaki savunmanın kolay aşılmayacağını gösterdi.

Top sesleri denizin üzerine yayıldı. Taş parçaları koptu, toz yükseldi. Savunmacılar yerlerini korudu. Fransız askerleri surlara ulaşmaya çalıştığında, önlerindeki hendek ve kaleden gelen karşılık ilerlemelerini durdurdu. Geri çekilmek zorunda kaldılar. Akka'nın üzerindeki toz dağılırken kapılar hâlâ kapalıydı. Ahmed Paşa'nın askerleri, o günün ardından da savunmayı sürdürecekti.

Napolyon'un planında denizden gelecek ağır toplar önemli yer tutuyordu. Bu toplarla Akka'nın duvarlarını yıkmayı umuyordu. Fakat onları taşıyan gemilerin bir bölümü denizde ele geçirildi. Toplar, şehri kuşatan orduya ulaşamadı.

Dahası, ele geçirilen toplardan bazıları Akka'nın savunmasında kullanılmaya başladı. Napolyon'un duvarları yıkmak için beklediği silahlar, şimdi kendi askerlerinin karşısındaydı! Kaleye denizden malzeme ve yardım da ulaşıyordu. Ahmed Paşa ve savunmacılar bu desteği kullanarak direnmeye devam etti. Napolyon'un işi, düşündüğünden çok daha zor hâle gelmişti.

Bir gün geçti. Ardından bir hafta, sonra başka haftalar... Napolyon yeniden saldırıyor, Akka yeniden dayanıyordu. Duvarlarda açılan yerler onarılıyor, savunma noktaları güçlendiriliyordu. Şehirde gündüz top sesleri, aralardaki çalışmalarda eki sesleri duyuluyordu.

Bir taş ustası, elindeki aleti bırakıp hasarlı duvara baktı. Yanındaki asker de aynı yere bakıyordu. “Yine yıkıldı,” dedi asker. Usta, yerdeki taşı kaldırdı. “Öyleyse yine yapacağız.” Ahmed Paşa’nın savunması, böyle bir kararlılıkla sürüyordu. Her saldırıdan sonra toparlanmak, yorulunca görevi arkadaşına devretmek, bir sonraki güne hazırlanmak... Akka’nın direnci, gün gün büyüyordu.

Mayıs ayında Fransızlar surların bir bölümünde gedik açmayı başardı. Gedik, duvardaki büyük bir açıklıktı. Napolyon'un askerleri buradan ilerleyerek şehri alabileceklerini düşündü. Haftalardır bekledikleri fırsat önlerinde görünüyordu.

Fakat açıklığı aştıklarında yeni bir engelle karşılaştılar: Savunmacılar, yıkılan bölümün arkasına ikinci bir savunma duvarı yapmıştı. İlk duvarın zarar görmesi, Akka'nın teslim olması demek değildi! Ahmed Paşa'nın kuvvetleri ve savunmayı düzenleyen görevliler, bu ihtimale karşı hazırlanmıştı. Saldırı burada da durduruldu. Napolyon'un ordusu, zaferin yaklaştığını düşündüğü anda bir kez daha geri püskürtüldü.

Osmanlı yardım kuvvetleri de denizden Akka'ya ulaştı. Savunmacıların gücü arttı. Napolyon ise uzun süren kuşatmada kayıplar veriyor, ordusundaki hastalıklarla da uğraşıyordu. Her yeni saldırı, askerlerini biraz daha yoruyordu.

Yine de Akka'yı almak için denemelerini sürdürdü. Fakat kalenin direnci kırılamadı. Cezzar Ahmed Paşa'nın yönetimindeki savunmacılar, gelen yardımları ve hazırladıkları savunma hatlarını kullanarak şehri elde tuttu. Sonunda Napolyon, kuşatmayı sürdürerek istediği sonuca ulaşamayacağını gördü. Mayıs ayının sonlarına doğru geri çekilme başladı. Akka'yı alıp ilerlemek isteyen ordu, kaleyi alamadan dönüyordu.

Akka düşmemişti. Napolyon'un bu şehirden geçerek ilerleme planı bozulmuştu. Onun gibi başarılı bir komutanı durdurmak, büyük bir savunma zaferiydi. Cezzar Ahmed Paşa'nın adı, Akka'yla birlikte daha da ünlendi.

Bu başarısızlığın Napolyon'da bıraktığı hayal kırıklığını anlatan iki söz, zamanla ona atfedildi: **“Kader beni bir ihtiyarın oyuncağı yaptı.”** Ve **“Akka'da durdurulmasaydım bütün Doğu'yu ele geğirirdim.”**

Napolyon'un bütün Doğu'yu geręekten alıp alamayacağını kimse bilemezdi. Fakat ortada bir geręek vardı: Akka'yı almak istemiş, bunu başaramamıştı. Yaşlı Ahmed Paşa'nın yönettiği savunma, büyük generalin yolunu kesmişti.

Kuşatma sona erince Akka'da yapılacak çok iş vardı. Savaş şehre zarar vermiş, iki tarafta da insanlar hayatını kaybetmişti. Duvarlar onarılacak, yaralılarla ilgilenilecek, günlük hayat yeniden kurulacaktı. Zafer haberi İstanbul'a ulaştı; savunmada yararlılık gösterenlere ödüller gönderildi.

Bir sabah kalenin kapıları, şehre yiyecek getiren insanlara açıldı. Arabaların tekerlekleri taşların üzerinde döndü, sokaklarda yeniden gündelik sesler duyuldu. Ahmed Paşa'nın savunduğu kapı, artık bir ordunun saldırısını beklemiyordu.

Napolyon kibir ve egosuyla gelip, Cezzar Ahmet Paşa'dan hiç unutamayacağı bir tokat yemişti. Akka'yı alamamıştı. Şehir dimdik ayaktaydı.

